

Legers rolle i arbeidet med trafikksikkerhet

Fylkeslege Sigmund Skei

Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark

14.11.2024

Hensikt

Kortversjonen:

Leger skal bidra til at de som ikke er skikket til å kjøre bil lar være.

Hvilke plikter har lege, psykolog og optiker? Helsepersonelloven om opplysningsplikt:

§ 34. Plikt til å gi opplysninger i forbindelse med førerkort og sertifikat (første ledd)

- Lege, psykolog eller optiker som finner at en pasient med førerkort for motorvogn eller sertifikat for luftfartøy eller som arbeider som flygeleder, ikke oppfyller de helsemessige kravene som stilles, skal gjøre pasienten oppmerksom på at det er forbudt å føre motorvogn eller luftfartøy eller være i tjeneste som flygeleder så lenge disse kravene ikke er oppfylt. Dersom pasientens helsetilstand antas ikke å være kortvarig, skal helsepersonell som nevnt gi melding til offentlige myndigheter. (Stasforvalteren=

Hvilke krav stilles til den som skal føre motorvogn?

Fører kortforskriften, Vedlegg 1 – Helsekrav:

§ 2. Generelt krav til helse.

Ingen må føre motorvogn når vedkommende ikke er i stand til å kjøre på trafikksikker måte på grunn av sykdom, bruk av midler som gir svekket kjøreevne, eller annen helsesvekkelse.

Når innehaver av fører kort som følge av helsesvekkelse angitt i første ledd har grunn til å tvile på om føring av motorvogn kan skje på trafikksikker måte, plikter vedkommende å oppsøke lege for undersøkelse før videre kjøring finner sted.

Dersom legen finner at vedkommende ikke fyller helsekravene, plikter legen å gi melding om det til statsforvalteren, jf. lov om helsepersonell § 34, jf. § 76, jf. forskrift fastsatt i medhold av

tidligere legelov § 48.

Hvem har plikt til å sende melding til Statsforvalteren?

- Opplysningsplikten er et individuelt lovpålegg. Denne plikten til å sende melding gjelder derfor i prinsippet enhver lege, psykolog eller optiker som har befatning med pasienten.
- Å sende melding kan ikke overlates til andre, eksempelvis ved å sende henvisning til annen lege/psykolog eller ved at sykehuslege overlater til fastlegen å sende melding.
- Ved sykehusopphold for tilstand som utløser meldeplikt, bør melding sendes straks grunnlaget for meldingen er klart, og senest av utskrivende lege.

Muntlig kjøreforbud

- Et "muntlig kjøreforbud" er i realiteten informasjon til førerkortinnehaver om at vedkommende ikke oppfyller helsekravene til førerett og derfor ikke har rett til føre motorvogn etter vegtrafikkloven § 21.
- Dokumenter i journalen at slik informasjon er gitt.
- Legen bør også gi vedkommende en skriftlig "påminnelse" om dette.
- Legen gjør pasienten oppmerksom på at dette er noe vedkommende er forpliktet til å følge (jamfør vegtrafikkloven og førerkortforskriften).

Undersøkelse av førerkortsøker (helsekrav til førerkort)

Hva ser legen på:

- undersøkelse av sensoriske funksjoner (syn, hørsel)
 - vurdering av kognitiv funksjon, psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser
 - undersøkelse av førlighet
 - vurdering av legemiddelforbruk og bruk av rusmidler
-
- Finnes ulike krav for syn og for bruk av vanedannende legemidler

§ 36. 1 og 2

	Alkohol	Fører kortgruppe 1	Fører kortgruppe 2 og 3
1.	Avhengighet av alkohol, langvarig høyt inntak av alkohol eller skadelig bruk av alkohol, der alkoholbruken kan føre til forstyrrelse i atferd og gi helsesvekkelse med økt trafikksikkerhetsrisiko	Helsekrav oppfylt etter seks måneder der månedlig oppfølging viser avholdenhet og normalisering av biologiske prøver som avspeiler alkoholforbruket. Helseattest kan deretter gis med anbefaling om førerett for inntil ett år av gangen i tre år forutsatt at minimum kvartalsvis oppfølging viser kontrollert bruk. Helseattest kan deretter gis med anbefaling om førerett for inntil fem års varighet, før førerett kan gis med vanlig varighet.	Helsekrav oppfylt etter ett år der månedlig oppfølging viser avholdenhet og normalisering av biologiske prøver som avspeiler alkoholforbruket. Helseattest kan deretter gis med anbefaling om førerett for inntil ett år av gangen i tre år forutsatt at minimum kvartalsvis oppfølging viser kontrollert bruk. Helseattest kan deretter gis med anbefaling om førerett for inntil tre års varighet, før førerett kan gis med vanlig varighet.
	<i>Gjentatt eller vedvarende bruk av rusmidler og legemidler til rusformål</i>	<i>Fører kortgruppe 1</i>	<i>Fører kortgruppe 2 og 3</i>
2.	Helseskadelig bruk som gir økt trafikksikkerhetsrisiko, eller avhengighet av illegale, rusgivende stoffer, eksempelvis: Cannabis Amfetamin/Metamfetamin Heroin Kokain Ecstasy LSD og hallusinogener. Gjentatt eller vedvarende bruk av legemidler til rusformål.	Helsekrav oppfylt etter seks måneders rusfrihet dokumentert ved egnete prøver. Helseattest kan deretter gis med anbefaling om førerett for inntil ett år av gangen i tre år forutsatt at umeldte kvartalsvise kontroller viser fortsatt rusfrihet. Helseattest kan deretter gis med anbefaling om førerett for inntil fem års varighet, før førerett kan gis med vanlig varighet.	Helsekrav oppfylt etter tre års rusfrihet dokumentert ved egnete prøver. Helseattest kan deretter gis med anbefaling om førerett for inntil ett år av gangen i tre år forutsatt at umeldte kvartalsvise kontroller viser fortsatt rusfrihet. Helseattest kan deretter gis med anbefaling om førerett for inntil fem års varighet.